

Dupultkvartettin er vorðin

Týðandi partur av lívinum

Tað var saknurin á manskórsanginum, sum gjørdi, at ungir havnarmenn í 1979 fóru undir at syngja í dupultkvartett, sum hevur myndað sín egna stíl. Í dag senda teir fyrri aðru ferð upptøku í sölubúðirnar

Fyri 13 árum síðani fóru átta unglingar, sum høvdu sína dagligu gongd í Ebenezer, at syngja dupultkvartett. Síðani tá hava teir sungið nógv, bæði inni og úti, í høvuðsstaðnum og á bygd og uttan fyrri landoddarnar. Teir hava sungið einar hundrad sangir, og teir hava umleidd háltvundrad, sum eru so innarbeiddir, at teir kunnu syngjast uttan at stórvægis fyrireikingar nýtast at verða gjørdar. Heldur ikki tá tað ræður um tøkni-frøði og ljóðfrøði, tí ofta verður sungið uttan mikrofonir og hátalarar, og tað er meira sjáldan, at ljóðfrøi verða nýtt.

– Hví nýta tit ikki tøkni-frøðina?

– Vit hava valt ein stíl, sum er lítið knýttur at, um ljóðfrøi og sanganlegg eru til staðar. Talan er um eitt val. Tey nógvu nýta altíð ljóðfrøi. Tað hevur sínar fyrimunir, men fyrri okkum er tað avgjørt ein fyrimunur, at vit ikki eru knýttir at tøkni-frøðini. Tað ger, at vit kunnu syngja so at siga alla staðni uttan tær nógvu fyrirreikingarnar og royndirnar, sum tað altíð vísir seg at vera neyðugt við, tá ljóðfrøi og tøkni-frøði skal roynast, soleiðis at orð og ljóð eru í neyðugu javnváginum, og ikki minst: at tað slepst undan tí hvíninum og óljóðinum, sum næstan týskist at hoyra saman við tøkni-frøðini.

Tað er Alexandur Samuelsen, sum vit hava fingið orðið á. Høvið er, at dupultkvartettin í Ebenezer í hesi vikuni letur nýggja upptøku í sölubúðirnar á flogu og bandi. Alexander tekur sær av øllum praktiskum viðurskiftum í sambandi við kvartettna: at áseta venjingartíðir, avtalar um at syngja við ymisk høvi og at taka sær av samskipingum annars og spurningum, ið stinga seg upp.

Hava verið víða

Dupultkvartettin er vorðin kend og elskað: sjálfvandi millum teirra, sum koma í Ebenezer og samkomur av sama slagi kring landið, men eisini langt út um hesar karmarnar. Tað er ikki ókent, at tað eru tey, sum ferðast um fjøll, fírdur og sund fyrri at hoyra dupult-

kvartettna.

Teir hava eisini verið at hoyrt nógvastaðni. Teir fóru í 1985 í Grønlandi, har teir sigldu úr Godháb og suður á Kappan og sungu fyrri hvørjum einasta skrælingi, teir fóru eyga við, teir hava sungið í Reykjavík og teir hava t.d. tikið lut í Havnartónum, sum vórðu framfórir í Norðurlandahúsinum.

Tórshavnar býráð hevur ofta heitt á dupultkvartettna: í sambandi við móttøkur og aðrar samkomur og eisini uttan fyrri landoddarnar. M.a. í 1990, tá dupultkvartettin saman við býráðslimum umboðaði Havnina á vinabýastevnu í Birkerød. Ummælið er gott, og Birkerød Avis helt fyrri í yvirskriftini, at tað var Som til jul, og niðanfyrri varð m.a. sagt, at disse ni sangere kunne deres program til tungspejderen.

– Einkin er at ivast í, at vit ongantíð – hvørki fyrr ella seinni – hava verið so væl fyrri, sum tá vit fóru á vinabýastevnu. Fyrispurningurin kom tíðliga á árinum, og vit fóru neyðdir at vera lidnir við venjingina í góðari tíð, tí onkrir fóru burturstaddir síðstu vikurnar undan stevnuni, heldur Alexander Samuelsen.

Drúgv upptøka

Síðani tá stevnuna hava teir meira og minni arbeitt við upptøkuni, sum nú er komin almenninginum fyrri oyrta.

Hví hevur tað tikið so langtíð?

– Tað eru serliga tvinnar orsøkir. Onnur er, at tað hevur víst seg trupult at finna hóskandi upptøkuhøli. Vit hava sungið í salinum í Kaldbak, Mariukirkjuni, kirkjugarðskapellinum, kapellinum á Landsjúkrahúsinum og fleiri staðni í Ebenezer. Øll somul góð høli at syngja í, men tað hevur víst seg ómøguligt at fáa ta upptøkugóðskuna, sum vit mettu kundi fáast. Tá eingi ljóðfrøi verða nýtt, eru krøvini til upptøkufríðin hægri enn annars. Tað skal so at siga einki til at órógva, t.d. var nóg mikið, at tjaldur smeyg sær framvið salinum í Kaldbak.

Tá Sigvald Wallenberg vitjaði her í sambandi við

hjálpina til Filipsoyggjar, har gjørdur gjørdur vit eina upptøku í útvarpinum, og tað fóru vit so mikið glaðir fyrri, at so at siga alt síðani er tikið upp har.

Hin orsøkin til longu tíðina hevur við fólkið at gera. Tað er neyðugt, at allir eru tøkir, tá tikið verður upp, og so má biðast, tá frítið og sjúka kemur upp í millum, ella at onkur er burturstaddur styttri ella longri tíðarskeið.

Manskór væl dámd

Dupultkvartettin sá dagsins ljós í 1979.

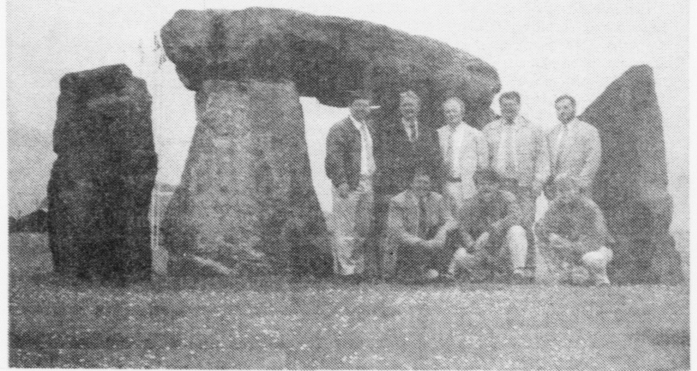
– Tað fóru fleiri, sum hildu fyrri, at tað var ov lítið av mannsang at hoyra. Í bróðrasamkomunum hevur av og á verið sungið manskór, og fyrri meg persónliga kennist tað framvegis sum ein av sangligu tindunum, tá manskór úr Klaksvík, Eysturoynni og úr Havn – út móti 100 monnum tilsaman – í felagsskapi høvdu manskórstevu í triggjar dagar í Runavík í mai mánaða 1972. Seinni varð sungið bæði í Klaksvík og í Havnini, og upptøkur fóru gjørdar í Læraaskúlahøllini.

Sjeitiárini fóru kanska ikki so virkin, tá tað ræður um manskór. Tað fóru fleiri, sum høvdu á munni, at tey saknaðu manskór, og upp undir samfelagsstevnu í Ebenezer í november 1979 fóru vit undir venjingar í dupultkvartett. Manningin síðani tá hevur verið so at siga hin sama. Onkur er farin av landinum, og onkur er fluttur aðra staðni at búgva, tað vil so vera.

Tað rennur nógv vatn í ánni í 13 ár. Skyldurnar hjá teim flestu fjølgast, og tíðin verður meira smábýtt. Vit verða meira upphædd av familju, arbeiði og øðrum skyldum, tað er náttúrligt, og vit royna at gera arbeiðið miðvíst, tá vit koma saman at venja.

Ta hevur eydnast væl at halda saman upp á manningina. Helst tí tað fyrri okkum allar kennist stak fjølgandi at koma saman at venja og at fáa loyvi at taka lut í ymsum tiltøkum. Tað er í veruleikanum ein týðandi táttur fyrri okkum allar at syngja á henda hátt.

Dupultkvartettin í Ebenezer

Nógv at oysa av

Hvussu velja tit tilfar?

– Har eru vit aftur inni á, hvørtýðningur verður lagdur í. Vit eru allir hugaðir í sang og tónleiki, og eg sigi fyrri meg, at tá eitt lag hoyrist, so hugsi eg, um hatta er nakað fyrri okkum.

Tøa mett verður um tilfarið, so eru tað orðini og boðskapurin í teimum, vit leggja dent á. Tí næst er tað útsetingin, id helst skal kennast sum avbjóðing fyrri okkum.

Tað er so nógv at oysa av, at tað er óneyðugt at vit leggja okkum tætt upp at øðrum, og tað er á sama hátt óneyðugt, at nakar annar tekur tilfar upp í sama stíli, sum vit eru í holt við.

Ofra kemur tað fyrri, at løgini, vit hava gott eyga á, ikki eru útsett fyrri kvartett, men í so máta eru vit hepnir, tí tað eru fleiri, id kunnu gera tað fyrri okkum. Bæði í dupultkvartettni og fólki, sum hava náttúrligt atknyti til okkara, t.d. Jens Guttesen.

Ikki við vinningi fyrri eyga

Dupultkvartettin syngur mest í sambandi við tiltøk, sum verða hildin í sambandi við samkomurnar, men sum vit hava nevnt omanfyrri, so kemur tað fyrri, at sungið verður á øðrum støðum og í sambandi við tiltøk, sum samkomnan ikki stendur fyrri.

Hava tit greiðar avtalar um, hvar tit syngja?

– Vit hava í hvussu so er nakrar treytir, sum vit leggja við. Vit leggja størsta dent á orðini, sum hava ein evangeliskan boðskap. Tí serlig høvi hava vit van nakrar fosturlandssangir, bæði føroyskar, íslenskar, danskar, svenskar og grønlandskar. Hetta er gjørt í sambandi við t.d. tá Vigdis Finnbogadóttir og umboð fyrri býarmyndugleikarnar í Stockholm vitjaðu her, og tá vit hava vitjað í Danmark og Grønlandi, men vit hava ongantíð sungið nakra staðni, uttan at evangelið greitt er komið fram.

Tað vil siga, at tit syngja alla staðni, bara tit sleppa at syngja gleðiboðskapin?

– Vit hava annað at takast við enn at syngja, og tað ber tíðarlaga avmarking í sær. Vit seta fremst at taka lut í kristilgum fundum og at syngja við høvi, sum vit halda vera sjálvsøgd, at vit taka lut í, t.d. tá heitt verður á okkum at syngja við jarðarferð, ella at gleða búfólk á onkrum ellisheimi. T.d. hava vit avtalu um at syngja á Lágargarði komandi mánadag. At vit syngja har hevur verið afturvendandi táttur undan jolum í mong ár.

Men tað koma eisini fyrirspurningar, sum vit siga nei til. T.d. hava vit ikki sungið við tiltøk, har peningur verður vunnin á handilsligum grundarlagi. Vit taka einki fyrri at syngja, og vit duga ikki at siggja nakra meining í, at onnur vinna pening uppá, at vit syngja.

Í 1990 umboðaði dupultkvartettin Tórshavnar bý á vinabýastevnu í Bispebjerg

Frá vinstru: Krisjan Christiansen, Jens Chr. Guttesen, Ólavur á Váli, Jens Andreassen, Alexander Samuelsen, Árni av Reyni, Eli Smith, Finn Jakobsen og Jóannes á Váli

Meiri vind í seglini

Bandið og fløgan, sum koma út í dag, eru onnur útgávan hjá dupultkvartettni. Fyrru ferðina var í 1988, tá 2.000 bond og 500 plátur fóru í sölubúðirnar. Tað er so at siga útselt, og í komandi ári er atlanin at senda eini 200 bond út aftur. Húsarnir og tekstheftini eru tøk. Í dag verða 1.000 fløgur og 2.000 bond at fáa. Tað fylgir teksthefti við.

– Tað er sannur lætti, at hetta er fingið frá hondini. Tað hevur kenst sum ein marra at hava tað hangandi á sær í fleiri ár, og hetta hevur verið okkum til ampa í at taka aðrar uppgávur á okkum.

Nú vóna vit, at fólk verða glað fyrri sanginum, og so rokna vit við, at flogið verður betri komandi tíðina, soleiðis at vit í stóri mun enn seinastu tíðina fara at taka lut í evangeliskum fundum og líkandi tiltøkum, endar Alexander Samuelsen.

Lagt til rættis: Jóannes Hansen